

„VERSOBERING EIND- NAAR MIDDELLOON GING BIJNA GERUISLOOS”

Onbenul pensioen kan geld kosten

Roep 'pensioen' aan de borreltafel en iedereen heeft een mening. Vraag hoe men het zelf heeft geregeld en het blijft ijzingwekkend stil. Veel mensen vinden de materie zo taai, dat ze het zelfs niet uit willen laten zoeken. Een riskante houding, zeker nu politici en pensioenuitvoerders harde keuzes maken, vaak ten nadele van de pensioenuitkeringen. „Ik snap niet dat mensen niet méér de barricades opgaan”, zegt pensioenadviseur John Siesling.

„VEEL MENSEN DENKEN TE LAAT NA”

■ door MANNO VAN DEN BERG

ROTTERDAM - Dat niet alleen de gemiddelde consument het pensioenspoor bijster is, bleek afgelopen week op het Nationaal Pensioendebat, waar enkele honderden deelnemers uit de pensioenbranche elkaar ontmoeten. Waar deze deskundigen veelvuldig klaagden over het gebrek aan pensioenkennis bij de consument, bleek dat veel sprekers op het congres desgevraagd ook bitter weinig van hun eigen pensioen afwisten.

middellood is vrijwel geruisloos gegaan. Je zou bijna zeg-

• Op het Nationaal Pensioendebat eerder deze week in Rotterdam was het seminar over pensioencommunicatie een van de drukst bezochte én brandpunt van de meest verhitte discussies.

De econoom Flip de Kam wist dat de zaal echter als een zegen te verkopen. „De verschuiving van eindloon naar

gen: het is maar goed dat mensen niet zo veel van pensioenen weten.” De Kam toonde zich voorstander van verdere versoering van het pensioenstelsel. De geringe pensioenkennis van de gemiddelde Nederlander lijkt daarbij goed van pas te komen.

Vrijwel onopgemerkt hakken de wijzigingen in de pensioenrechten. Zo is bij het middelloon – de meeste pensioenfondsen zijn in de laatste jaren daarop overgestapt – de pensioenuitkering niet langer gebaseerd op het laatstverdiende inkomen, maar op het (lagere) gemiddeld verdiende inkomen. Een ander voorbeeld: op 1 januari 2004 wist ambtenarenfonds ABP de halvering van het nabestaandenpensioen stilletjes langs de publieke tribune te krijgen.

De versoering is niet ten einde. De Kam en de hervormers met hem, hebben hun oog laten vallen op *defined contributions*. Dit als (gedeeltelijke) vervanging van *defined benefits*. Werknemers die bij deze termen afhaken, maken een ernstige fout, want *defined contributions* stelt het pensioen zoals ze dat nu kennen op z'n kop.

Het huidige stelsel is gebaseerd op gegarandeerde pensioenuitkeringen, *defined benefits*, waarbij de pensioenuitvoerder onder meer schuift met de pensioenpremie om aan die verplichtingen te kunnen voldoen. Het pensioenfonds, eigenlijk het collectief van deelnemers, draagt daarbij het beleggingsrisico.

Bij *defined contributions* bepalen werknemers zelf wat ze aan premie in het pensioenspaarpotje storten. Dat potje is

bovendien individueel. De individuele deelnemers dragen het beleggingsrisico en zij mogen daarom ook bepalen waarin wordt belegd. Gaat de beurs omhoog, dan gaat het goed met uw pensioenpotje. Gaat de beurs omlaag, dan wordt er simpelweg minder opgebouwd.

Vooraf werkgevers die verplicht zijn beleggingstekorten bij pensioenfondsen aan te vullen, zijn fervente voorstanders. Niet langer zij, maar de werknemer zelf draagt het risico over de belegde gelden.

Het veelgehoorde argument voor *defined contributions* is dat je daarmee een werknemer de vrijheid geeft zijn eigen pensioenbeslissingen te nemen.

Als er op het Nationaal Pensioendeбат echter iets bleek, is het wel dat consumenten die vrijheid veelal helemaal niet willen hebben. „Ze willen geen halve pensioendeskundige worden. Ze willen erop kunnen vertrouwen dat een goed pensioen voor hen geregeld wordt”, zo vatte een bezoeker het samen.

Daarbij hoort echter wel duidelijke informatie over de pensioenregeling. Binnenkort komen de pensioenuitvoerders daarom met geüniformeerde jaaroverzichten en er gloort zelfs een centraal pensioenregister waar de consument alle opgebouwde rechten bij alle werkgevers kan op-

vragen. John Siesling van Uw-pensioenanalyse.nl is sceptisch.

„Zo'n register geeft aan wat je hebt opgebouwd, niet wat je als consument moet doen om eventuele gaten op te vangen.”

Met de zelfredzaamheid van die consument heeft Siesling geen goede ervaringen.

Een door hem gelanceerde website waar mensen tegen een gering bedrag hun hele pensioensituatie konden laten doorlichten,

bleek vorig jaar geen succes. Formulieren werden wel opgevraagd, het tarief voor het rekenoverzicht werd betaald, maar Siesling zag er slechts weinig ingevuld terug.

Te ingewikkeld om de basisgegevens op te zoeken of gewoon geen zin meer. Siesling zegt het niet te weten. Het resultaat is hetzelfde: veel Nederlanders hebben geen flauw benul hoeveel pensioen ze hebben opgebouwd, laat staan hoe ze een goed pensioen op kunnen bouwen.

In dat licht is Siesling ook niet bijster enthousiast over de trend om consumenten meer vrijheid te geven door (deels) over te stappen op *defined contributions*. „Je moet dan zelf je beleggingen sturen. Het gros van de werknemers zal daarmee niet weten om te gaan. *Defined contributions* is een asociale regeling, tenzij de

beleggingen door een professionele beheerder worden gedaan.”

De organisatie van Siesling richt zich tegenwoordig niet langer op consumenten maar op pensioenadviseurs, die met de software van de website binnen tien minuten het pensioen van een klant kunnen doorrekenen. Belangrijk, volgens Siesling, want normaal duurt het maken van zo'n advies uren. Uren waarvoor uiteindelijk de consument betaalt, in de vorm van een uurtarief aan de adviseur, of in de vorm van provisie.

Overigens is de pensioenspecialist van mening dat consument best wil betalen voor een gedegen pensioenadvies. Afgezien van de enkeling die het zelf afkan, is hulp van een professional hard nodig, zo meent Siesling. „Gezien alle veranderingen én de onzekerheid van de inflatiebescherming op je pensioen, zou je om de vijf jaar een berekening moeten laten maken en daarover advies inwinnen.”

„DEELNEMERS DRAGEN STRAKS MEER RISICO”